

Міністерство освіти і науки України
Сумська обласна рада
Комунальний заклад
Сумський обласний інститут післядипломної
педагогічної освіти

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО НАПИСАННЯ НАУКОВОЇ СТАТТІ
ТА КУРСОВОЇ РОБОТИ ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ
ВИЩОЇ ОСВІТИ ДРУГОГО (МАГІСТЕРСЬКОГО)
РІВНЯ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 073 МЕНЕДЖМЕНТ
ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ**

**«МЕНЕДЖМЕНТ І
АДМІНІСТРУВАННЯ»**

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Комунального закладу Сумський обласний інститут
післядипломної педагогічної освіти
(протокол № 7 від 02.05.2024 р.)*

Рецензенти:

С.М. Грицай – кандидат педагогічних наук, доцент, проректор з наукової роботи Комунального закладу Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти.

Я.І. Цebro – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту імені професора Л.І. Михайлової Сумського національного аграрного університету.

Укладачі:

Г.Л. Єфремова – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри педагогіки, спеціальної освіти та менеджменту Комунального закладу Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти;

І.В. Кожем'якіна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки, спеціальної освіти та менеджменту Комунального закладу Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти.

Методичні рекомендації до написання наукової статті та курсової роботи для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня спеціальності 073 Менеджмент освітньо-професійної програми «Менеджмент і адміністрування» / Укладачі: Г.Л. Єфремова, І.В. Кожем'якіна. Суми. НВВ КЗ СОІППО, 2021. 40 с.

Методичні рекомендації призначені для студентів КЗ СОІППО, які навчаються за 073 Менеджмент освітньо-професійної програми «Менеджмент і адміністрування». У методичних рекомендаціях висвітлено основні вимоги до написання та оформлення наукової статті та курсової роботи магістрантів, що ґрунтуються на державних стандартах та вимогах до наукових досліджень зазначеного рівня. У додатках розміщені приклади оформлення структурних елементів наукової статті та курсової роботи.

Головною метою методичних рекомендацій є реалізація провідних завдань та принципів щодо написання та оформлення результатів наукового дослідження у форматі наукової статті та курсової роботи.

Матеріал методичних рекомендацій має прикладний (практичний) характер і призначений для наукових керівників та рецензентів, студентів денної та заочної форм навчання, членів екзаменаційних комісій із захисту курсових робіт освітнього ступеня «Магістр».

ЗМІСТ

Вступ	4
Розділ 1. Наукова стаття	5
1.1. Види наукових статей.....	5
1.2. Структурні елементи наукової статті.....	6
1.3. Вимоги до структури основного тексту статті.....	8
1.4. Оформлення матеріалів наукової статті.....	10
1.5. Особливості форматування наукової статті.....	12
Розділ 2. Курсова робота	15
2.1. Загальні положення до написання курсової роботи	15
2.2. Порядок виконання курсової роботи.....	16
2.3. Опис структурних елементів курсової роботи.....	18
2.4. Оформлення структурних елементів курсової роботи.....	22
2.5. Вимоги до технічного оформлення курсової роботи	24
2.6. Захист курсової роботи.....	25
Додатки	26

ВСТУП

Написання наукової статті та курсової роботи є невід'ємною частиною освітнього процесу в КЗ СОІППО й становить цілісний комплекс науково-дослідницьких видів діяльності щодо формування умінь і навичок у процесі здобуття наукового ступеня магістр другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності 073 Менеджмент освітньо-професійної програми «Менеджмент і адміністрування».

Методичні рекомендації щодо написання наукової статті різних рівнів (студентської, всеукраїнської, міжнародної тощо) та курсового дослідження покликані підвищити якість та рівень актуалізації наукових досліджень, акцентувати базові парадигми висвітлення матеріалу до них та популяризації сприйняття викладеного матеріалу.

Науково-дослідна робота є важливою складовою підготовки висококваліфікованих фахівців зі спеціальності 073 Менеджмент освітньо-професійної програми «Менеджмент і адміністрування». Вона реалізується шляхом:

- 1) засвоєння методики організації науково-дослідної роботи;
- 2) безпосередньої роботи над науковим дослідженням під керівництвом професорсько-викладацького складу закладу вищої освіти.

Науково-дослідна робота магістрантів проводиться як безпосередньо в процесі освітньої діяльності, так і поза межами освітнього процесу, через активну участь у роботі наукового товариства закладу освіти. Важливим напрямом науково-дослідної роботи в межах освітнього процесу є написання та захист курсових робіт та апробація наукових досліджень молодих дослідників шляхом участі у наукових конференціях (міжнародного, усеукраїнського та регіонального) рівнів.

Методичні рекомендації покликані допомогти магістрантам підвищити рівень фахової підготовки щодо написання наукової статті та курсової роботи, сприяти продуктивній організації наукової діяльності, ознайомити з провідними принципами наукового дослідження, методами організації та оформлення одержаних результатів.

У науковому виданні подається комплексна характеристика різних видів науково-дослідної роботи студентів (наукова стаття, курсова робота), методичні рекомендації щодо вибору теми, планування роботи, демонстрації основних елементів написання наукових статей і курсових досліджень (структура роботи, вимоги до її оформлення та захисту).

РОЗДІЛ 1 НАУКОВА СТАТТЯ

Наукова стаття – один із видів наукових публікацій, де подаються кінцеві або проміжні результати дослідження, висвітлюються пріоритетні напрями розробок дослідника, накреслюються перспективи подальших напрацювань. У ній поєднуються аналіз, опис, критичне осмислення стану дослідження проблеми.

Матеріали наукової статті можуть бути викладені українською або англійською мовами (за погодженням з науковим керівником дослідження).

Наукова стаття передбачає науковий стиль викладу (точність, логічність, лаконічність, зрозумілість, зв'язаність, цілісність, завершеність) матеріалу та його високий науковий рівень.

Матеріали рукопису наукової статті повинні подаватися за принципом «від загального до конкретного».

Наукова стаття пишеться з метою оприлюднення результатів наукового дослідження у наукових та науково-методичних виданнях (збірка наукових праць, наукові та науково-методичні журнали, газети, дайжести тощо).

Дослідник (магістрант) повинен переконатися в науковій цінності статті, її новизні та доцільності застосування представлених результатів; у відповідності до результатів попередніх досліджень стосовно зазначеної тематики.

Отже, стаття є результатом мисленнєвого процесу, в якому поєднуються аналіз, структурування, формулювання та, як результат, висловлення думок.

Автор (магістрант) несе відповідальність за науковий зміст викладеного матеріалу, точність наведених у статті термінів, прізвищ, даних, цитат, статистичних показників та достовірність поданого матеріалу.

1.1. Види наукових статей

Автору наукового доробку необхідно уважно ознайомитися з вимогами щодо такого виду рукописів наукових досліджень. Зазначені вимоги носять рекомендаційний характер, але їх дотримання суттєво впливає на якість написання наукової статті та доцільність представлення результатів дослідження. Отже, докладання зусиль щодо їх виконання забезпечить якість подання наукових матеріалів і суттєво спростить завдання щодо подальшого оформлення наукової статті.

Першочергово автор повинен визначитися, до якого виду наукової статті відноситься його рукопис і відповідно дотримуватися як загальних положень, так і уточнюючих рекомендацій до визначеного типу статті.

Види наукових статей мають певні класифікаційні ознаки:

– **дослідницька стаття** є підсумковим звітом про завершене оригінальне експериментальне дослідження (структура дослідницької статті: анотація, вступ, огляд літературних джерел, метод, результати, обговорення, висновки);

– **теоретична стаття** присвячена теоретичному вивченню проблеми, яка узгоджується з проблематикою журналу (структура теоретичної статті: анотація, вступ, теоретичне підґрунтя, результати, обговорення та висновки);

– **оглядова стаття** представляє результати вивчення конкретної наукової проблеми, отримані на основі аналізу та синтезу матеріали наукових публікацій, що відповідають науковій проблематиці (структура оглядової статті: анотація, вступ, огляд літературних джерел, узагальнення основних положень, обговорення та висновки тощо);

– **коротке повідомлення про подію** (конференція, семінар, виставка, випуск монографії) – відповідає проблематиці журналу. Стаття структурується автором на його власний розсуд, але з обов'язковим вказуванням дати та місця проведення, проте вона не повинна містити великий перелік посилань та додаткових матеріалів.

1.2. Структурні елементи наукової статті

Подана до друку стаття має містити наступні елементи:

1. Прізвище, ім'я автора (авторів) (Byline). Вказується ім'я й прізвище автора (авторів) у називному відмінку, науковий ступінь, учене звання, місце роботи/навчання автора (авторів) без скорочень, якщо авторів декілька, відомості про кожного подаються окремими рядками. Авторам, які для своєї ідентифікації використовують згадування по батькові, це слід робити із застосуванням тільки першої літери, після якої ставиться крапка.

Після імені й прізвища автора (авторів) вказуються їхні наукові ступені (scientific degrees) й вчені звання (scientific titles), посада (position), місце роботи/навчання (place of work/study) (університет, наукова установа, освітній заклад або інше) і місце, де було виконане дослідження (affiliation) (місто роботи і виконання дослідження можуть співпадати). Якщо в назві організації, де працює автор (автори) або де виконувалося дослідження, застосовується назва міста, то все рівно потім слід вказати й місто. Назва організації і відомства вказуються через кому в називному відміннику й ця назва повинна бути повною, без скорочень і аббревіатури (Додаток Б).

Якщо авторів декілька, то вони самі приймають рішення щодо порядку їх наведення в статті (рекомендований варіант – у залежності від вкладу в дослідження). До складу авторів включаються лише особи, які приймали участь у процесі дослідження й написання статті, а також погодилися нести повну відповідальність за її зміст.

2. Назва статті (Title). Назва статті повинна максимально відображати головну тему дослідження та його зміст. Вона повинна бути як можна коротшою й чіткою, максимально стислою й розкривати зміст статті. Конкретна, інформативна, без словосполучень таких, як «Дослідження питання ...», «Деякі питання ...», «Проблеми ...», «Шляхи ...» і т. п.; можна використовувати тільки загальноприйняті скорочення. Ключовим словом у назві статті має бути іменник у називному відмінку.

Рекомендується, щоб назва могла зацікавити читача, але при цьому обов'язково була викладена з застосуванням наукового стилю. Допускається в

назві через двокрапку або в дужках вказувати на об'єкт дослідження, або конкретизувати його. Не бажано використовувати скорочення, але якщо це використовується, то тільки по відношенню до загальновідомих термінів у світовій практиці.

3. Анотація (Abstract) до статті повинна мати коротко викладеною і висвітлювати основні положення статті.

Анотація має відповідний алгоритм: у двох-трьох реченнях розкривається актуальність теми, обраної автором для дослідження; вказується мета й об'єкт дослідження; розкривається методологія (метод) дослідження (для теоретичних досліджень – його теоретичне підґрунтя); характеризуються отримані результати та їхня практична цінність. В анотації до дослідницької статті бажано використати числові результати. В анотації до оглядової статті наводяться результати, або лише зазначаються розглянуті питання.

В анотації не слід робити посилання на будь-які праці або джерела інформації. Анотація пишеться без поділу на підрозділи й без використання підзаголовків, тобто не структурується. Текст анотації повинен бути лаконічним і оригінальним. Не допускається запозичення для анотації речень з основного тексту статті, але при цьому в ній не може подаватися матеріал, який відсутній у статті. В анотації не слід робити посилання на будь-які джерела, наводити таблиці й рисунки.

4. Ключові слова (Keywords): перелік ключових слів. Основне призначення ключових слів – швидко надати читачу уявлення про змістовне наповнення статті. Бажано, щоб вони відображали галузь та напрям дослідження. Це повинні бути слова або словосполучення (декілька слів). Якщо в назві статті не відображається об'єкт дослідження (у тому числі країна, регіон), бажано вказати його серед ключових слів. Не треба в ключових словах повторювати багато слів з назви статті. Слід уникати загальних і багатозначних термінів.

5. Текст статті (Article text). Невеликий обсяг статті потребує виділення головного у матеріалах дослідження; іноді можна обмежитися тільки формулюванням мети дослідження, короткою згадкою про метод вирішення задачі і викладом отриманих результатів; якщо на обсяг статті не має суворих обмежень, то доцільно описати методіку дослідження повніше.

6. Список використаних джерел (List of references).

Автори повинні дотримуватися в своїх статтях наукової етики в аспекті покликання на дослідження колег:

- покликання на джерела статистичних даних обов'язкові;
- покликання на підручники, навчальні посібники, газети та ненаукові журнали – бажано не наводити;
- покликання на власні публікації допускаються в кількості не більше 3-х;
- роботи авторів, на прізвища яких є посилання в тексті, повинні бути в списку літературних джерел до статті.

1.3. Вимоги до структури основного тексту статті

Основний текст статті повинен мати цілком визначену структуру.

У процесі структурування статті (відповідно до вимог ВАК України) необхідно виділити обов'язкові наступні складові елементи:

– **постановка проблеми (*formulation of the problem*)** та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями (необхідно пояснити, якій саме проблемі присвячено статтю, розкрити сутність і стан наукової проблеми у загальному вигляді, її теоретичну та (або) практичну значущість, зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями; обґрунтувати актуальність дослідження та його важливість для подальшого розвитку відповідної галузі права (теорії або практики)). Водночас, постановка проблеми не може бути дуже значною за обсягом. У ній слід уникати використання таблиць і рисунків.

– **аналіз останніх досліджень і публікацій (*analysis of recent research and publications*)**, у яких започатковано розв'язання порушеної проблеми та на які спирається автор, виокремлення невіршених раніше частин загальної проблеми, яким присвячено статтю (стисло, критично та у певній логічній послідовності необхідно проаналізувати основні положення останніх досліджень і публікацій, що безпосередньо стосуються порушеної проблеми (чи суміжної проблематики), виокремити невіршени раніше частини загальної проблеми, яким присвячено статтю).

Огляд обігу наукових досліджень представляє собою ґрунтовний аналіз та узагальнення актуальних робіт (статей, монографій, доповідей, дисертацій, звітів тощо), у яких започатковано розв'язання даної проблеми, які розкривають зміст досліджуваної наукової проблеми (задачі) або/та дають уявлення про попередні спроби її вирішення, і на які спирається автор. Огляд повинен відповідати меті дослідження і бути результатом критичного пошуку аналітичної бази для тестування проблеми, яку покладено в основу дослідження. Якщо це є доцільним, аналізуються також нормативно-законодавчі акти.

У статті наводяться й аналізуються лише ті джерела, які дійсно мають значення для дослідження автора. Не можна просто робити довгі списки з авторів та їхніх робіт, які мають відношення до досліджуваної проблематики. Не можна запозичувати з інших робіт фрагменти оглядового тексту з посиланнями на інших авторів та наводити їхні роботи в списку джерел.

Автор може при підготовці літературного огляду використовувати власні публікації і посилатися на них, але виключно з метою розкриття проблеми, а не задля підвищення рівня цитування.

Літературний огляд бажано завершити представленням невіршених раніше питань, виявленням протиріч у результатах і висновках попередніх досліджень, обґрунтуванням необхідності продовження досліджень у даній галузі й вибором конкретної теми (напрямку) цього дослідження;

– **мета статті (*Aims*)** (формулювання цілей). У меті лаконічно й коротко (одним реченням) вказується основний результат, на досягнення якого націлене дослідження. Можна також вказати декілька проміжних задач,

вирішення яких забезпечить досягнення мети. Мета не повинна дублювати назву статті.

Необхідно висловити основну ідею публікації, яка має суттєво відрізнятися від сучасних уявлень про проблему, доповнювати чи поглиблювати уже відомі підходи; звернути увагу на введення до наукового обігу нових наукових фактів, висновків, рекомендацій, закономірностей або уточнення вже відомих раніше, проте недостатньо вивчених; мета дослідження має впливати з постановки проблеми й аналізу останніх досліджень і публікацій, у ній повинно бути чітко визначено кінцевий науковий результат, вказано, на яких наукових передумовах ґрунтується, чим і як досягається (із залученням яких, зокрема, наукових гіпотез, ідей, явищ, законів);

– **виклад основного матеріалу дослідження (*Presentation of the main research material*)** з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів передбачає опис, трактування та обґрунтування (наведення) основних результатів дослідження.

Необхідно висвітлити: основні положення і результати наукового дослідження, особисті ідеї, думки, отримані наукові факти, виявлені закономірності, зв'язки, тенденції, методику отримання та аналіз фактичного матеріалу, особистий внесок автора у досягнення і реалізацію висновків.

Виклад матеріалу має бути ясным, без повторів, без дублювання в тексті даних таблиць та їхніх заголовків, рисунків та підписів до них;

– **висновки** і перспективи подальших досліджень (***Conclusion***). Висновки якнайбільш важливі результати дослідження, які містять наукову новизну і мають теоретичне та (або) практичне значення повинні мати форму синтезу накопиченої в основній частині статті наукової інформації, тобто послідовний, чіткий, логічний виклад отриманих автором відповідно до поставленої мети найбільш важливих результатів дослідження.

Наводяться основні ідеї статті, вказується на результат, демонструється його новизна, й те які висновки слід зробити оцінюючи його. Вказується на можливість практичного застосування отриманих результатів і пропонуються напрямки подальших наукових досліджень у даному напрямку;

– **список використаних джерел (*References*)**. Бібліографічні записи повинні бути пронумеровані. Перелік джерел наводиться в алфавітному порядку.

Відомості про джерела, внесені до списку, необхідно давати відповідно до вимог стандартів (ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні вимоги та правила складання») (Додаток А).

Джерела в переліку посилань нумеруються та наводяться в порядку їх згадування в тексті, порядковий номер зазначається в квадратних дужках перед бібліографічним описом.

1.4. Оформлення матеріалів наукової статті

Передбачено відповідні загальні вимоги щодо оформлення наукової статті:

– **повний обсяг статті**, включно з анотацією, ключовими словами, таблицями, ілюстраціями, списком літератури, має становити від 6-ти до 7 сторінок, що містять 11-12 тис. знаків (символів та пробілів) по 1800 знаків на кожній з них (враховуючи цифри, розділові знаки, проміжки між словами);

– **назва статті (article title)** не більше 15 слів;

– **анотація (Summary)** обсяг 45-55 слів (5-6 строчок);

– **ключові слова (Keywords)** приблизно 5-9 слів;

– **постановка проблеми**. Обсяг – близько 3000 знаків.

– **висновки і перспективи подальших досліджень (Conclusion)**. Обсяг – приблизно 2000 знаків.

– **список використаних джерел (References)** не більше 10 позицій мовами оригіналу;

– **посилання на джерела** використаних матеріалів із списку літератури, фактичних та статистичних даних є обов'язковими; в тексті статті подавати в квадратних дужках, зазначаючи номер цитованої позиції зі списку літератури та через кому номер сторінки (наприклад [7, с. 112], [2], [3, 7-12, 23]). Посилання на неопубліковані роботи не допускаються.

– **вторинне цитування** не дозволяється;

– **у формулах використовуються** тільки загальноприйняті символи;

– **таблиці, рисунки, графіки** повинні бути пронумеровані (порядкові номери), мати назву (заголовки); примітки слід розміщувати безпосередньо під таблицями. В тексті статті обов'язково мають бути посилання на рисунки, таблиці, формули.

– **скорочення слів і словосполучень**, окрім загальноприйнятих, не допускається.

– **аббревіатури** обов'язково розшифровувати після першого згадування в тексті.

– **при використанні запозичених даних**, або представлення опрацьованих автором запозичених первинних матеріалів (наприклад, метеорологічні величини тощо), в назві таблиці необхідно вказати джерело, звідки взяті дані (літературне посилання).

Розміщення рисунків і графіків

У статті дозволяється використання зображень (але не більше чотирьох) при дотриманні наступних правил:

– зображення повинно відповідати колірній гамі «чорно-білий» або «відтінки сірого»;

– текст на зображенні (рисунку) повинен бути легко читаємим, тобто чітким;

– зображення та його підпис розташовуються по центру сторінки;

– розміри рисунків фіксовані й обмежені: по ширині не більше 8 см або по висоті не більше 6 см (поділів на лінійці в програмі «Microsoft Word») (тобто 8 см по ширині, або 6 см по висоті);

– нумерація рисунків наскрізна по всій статті (тобто Рисунок 1, Рисунок 2).

Рисунки повинні бути пронумеровані в послідовності згадування їх у тексті, наприклад:

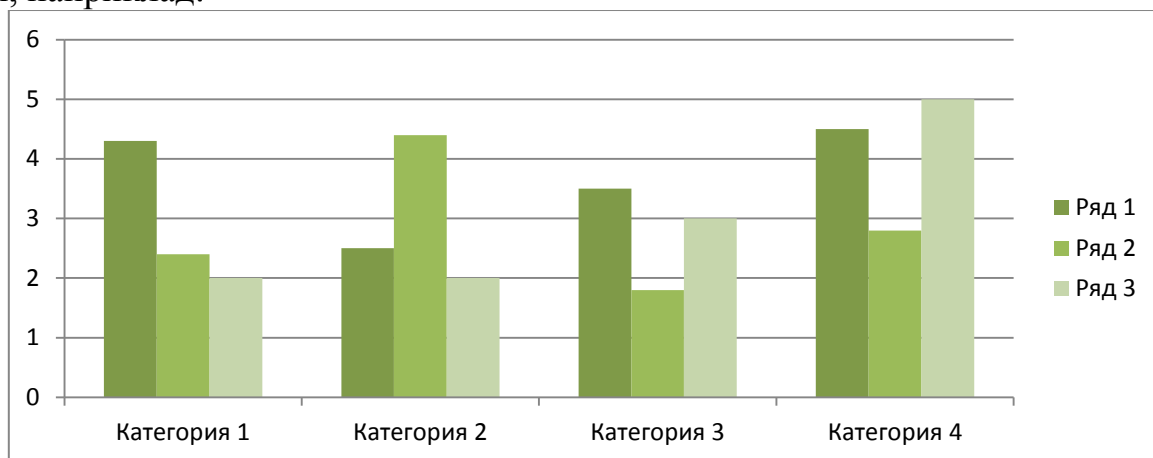

Рисунок 1. Приклад розміщення зображення і підписи до нього

Назва рисунку має бути подана в тексті статті одразу під ним.

Інтервал (відступ) між зображенням і підписом, а також між підписом і основним текстом відповідає загальному інтервалу статті – 6 мм. Неприпустимо залишати малюнок без підпису, як і переносити підпис на наступну сторінку без малюнка. Нова сторінка статті не може починатися із зображення.

Розміщення таблиць

Таблиці, що поміщаються в наукову статтю, повинні бути виконані інструментами, що входять в програмний пакет «MS Office»:

– забороняється розмішувати таблиці в якості зображень (зазначені таблиці повинні бути редаговані);

– кількість розміщених таблиць не обмежена;

– ширина таблиці – на всю сторінку, довжина таблиці – не більше 1 сторінки;

– кордон таблиці – стандартна одинарна, колір – чорний, осередки – без заливки;

– нумерація таблиць наскрізна для всієї статті, розміщується праворуч зверху (наприклад, Таблиця 1);

Якщо в статті одна таблиця, її не нумерують.

– інтервал (відступ) між таблицею і написом, а також між написом і основним текстом відповідає загальному інтервалу статті – 6 мм;

– неприпустимо залишати таблицю без напису, як і переносити таблицю на наступну сторінку окремо від її позначення;

– нова сторінка статті не може починатися з таблиці.

Таблиця 1 – Приклад розміщення таблиці і її позначення, наприклад:

**Оцінка рівнів розвитку інноваційної професійної діяльності
викладачів закладу вищої освіти на початку експерименту**

Структурні компоненти розвитку	Рівні					
	Базовий		Високий		Досконалий	
	к-ть	%	к-ть	%	к-ть	%
Мотиваційно-цільовий	8	9,8	5			
Пізнавально-інформаційний						
Праксеологічно-інтеграційний						
Кооперативно-рефлексивний						
Загальний рівень розвитку						

Джерело даних таблиці: [3]

Центрування тексту в таблиці залишається на розсуд автора.

Розміщення формул

Висновок формул до статті повинен бути забезпечений інструментами, що входять в програмний пакет «MS Office». Найзручніше помістити формулу в таблицю з прозорими кордонами:

$$Z = X + Y \quad (1)$$

де: X – параметр 1, Y – параметр 2.

– забороняється розміщувати формули в якості зображень (тобто повинні бути редаговані);

– нумерація формул наскрізна для всієї статті, позначення - номер, поміщений в круглі дужки;

– після формули обов'язково розташовується опис її змінних, якщо позначена змінна описана раніше в іншій формулі, дублювати опис не потрібно;

– інтервал (відступ) між формулою і основним текстом відповідає загальному інтервалу – 6 мм;

– нова сторінка статті не може починатися з формули.

Оформлення списку використаних джерел

Покликання на використані джерела розміщуються в тексті статті в квадратних дужках в прямому порядку числення (тобто [1], [2], [3], [4]). Допускається посилатися на вже використане джерело поза порядком (тобто [1], [2], [2], [3], [1], [4]).

1.5. Особливості форматування наукової статті

Електронний варіант статті виконується в редакторі Microsoft Word. Файл має бути збережений в одному з форматів: *.rtf, *.doc, *.docx. Формат сторінки А4 (210×297 мм).

Параметри сторінки:

– ліве поле – 30 мм;

– праве поле – 15 мм;

– верхнє і нижнє поля – 20 мм.

Гарнітура «Times New Roman», кегель № 14 (розмір шрифту – 14).

Міжрядковий інтервал: 1,5. Абзацний відступ: 1,25 см. Переноси автоматичні.

Макет сторінки:

Автор (автори) (вирівнювання з правого боку):

Ім'я, прізвище – шрифт жирний.

Після прізвища нижче зазначається посада та назва установи – шрифт звичайний.

Назва статті: вирівнювання по центру сторінки, літери великі, шрифт жирний.

Анотація: слово «Анотація» – з абзацу, по лівому краю; шрифт курсив жирний; текст анотації – шрифт курсивом.

Ключові слова: слова «Ключові слова» – з абзацу, по лівому краю; шрифт курсив жирний; перелік слів – шрифт курсивом.

Текст статті: Виділення важливих (на думку автора) слів або словосполучень в тексті здійснюється тільки «курсивом жирним», інші виділення у тексті не допускаються.

Назви структурних елементів – з абзацу, по лівому краю; шрифт курсив жирний.

Список використаних джерел – вирівнювання по центру сторінки, жирним шрифтом.

Зразок оформлення статті можна знайти у додатку Б. Слід зазначити, що **при оформленні статті рекомендовано дотримуватися таких технічних вимог:**

Рисунки (карти, схеми, фотографії, графіки, діаграми, інші ілюстрації) – по центру;

– файл рисунка у форматі *.tiff* або *.jpeg* із роздільною здатністю не менше 300 dpi.

– всі об'єкти в простих рисунках, які виконані у Word, мають бути обов'язково згруповані.

– не можна назву рисунку об'єднувати із самою ілюстрацією в одному графічному файлі (це позбавить можливості її редагування).

– всі карти повинні мати рамку, умовні позначення, прив'язку до місцевості, масштаб та посилання, якщо потрібно.

– букви чи цифри, вміщені у рисунках, мають мати розмір шрифту не менше 12 пунктів.

– допустимі розміри рисунків не більше 160x230 мм.

Таблиці:

– виконані лише у редакторі *Microsoft Word*;

– допустимі розміри таблиці не більше 160 x 230 мм. (розташування - по ширині);

– слово «Таблиця» необхідно поміщати вгорі справа над таблицею;

– заголовок таблиці набирається основним текстом (шрифт 14 пт), по середині;

– розмір цифр і тексту в таблицях – не менше 12 пунктів;

– покликання на джерело розміщується слідом за заголовком;

- примітки розміщуються безпосередньо внизу таблиці;
- таблиці повинні бути оформлені однаково в усьому рукописі (шрифти й лінійки, заголовки й графі, розбивка між рядками і т.п.);
- допустимо використання поперечних таблиць;
- таблиці подані як рисунки чи скріншоти НЕДОПУСТИМІ.

Графічна інформація:

- графічні ілюстрації (блок-схеми, діаграми, графіки) мають бути виконані в програмах MS OFFICE;
- ілюстрації, які побудовані в інших програмах або запозичені з інших ресурсів повинні бути вбудовані в форматах *.wmf, *.eps, (або *.jpg, *.png з розрешенням 300 точок на дюйм);
- максимальний розмір ілюстрації в зверстаному вигляді 160 x 230 мм.

Формули:

- Формули оформлюються за допомогою редактору формул, при цьому файл рукопису зберігають у форматі .docx.
- Подання формул у вигляді малюнків, скріншотів НЕДОПУСТИМЕ!

Спеціалітери, типографія, тощо:

- При наборі статті обов'язково розрізняти дефіс, «-» і тире/мінус, «—».
- В тексті рукопису можуть бути використані загальноприйняті скорочення, аббревіатури (акроніми) і спеціальні символи, але менш поширені з них повинні бути визначені за першого згадування в тесті.
- Використані одиниці виміру повинні відповідати міжнародній системі одиниць (СІ).
- Символи, використовувані для констант, повинні бути виділені курсивом (наприклад: *J*, *K*, *m/z*), але відповідні їм величини курсивом не виділяти.
- Лапки використовувати формату «» («цитата»).
- між ініціалами та прізвищем використовувати нерозривний пробіл (І. В. Петренко).
- фігурні дужки рекомендується використовувати однотипні (()) або {}).
- Використання маркованих або номерних списків допустимо тільки в одному обраному автором стилі для всієї статті, при дотриманні рівнозначного відступу в разі його багаторазового використання.
- Необґрунтоване «розтягування» тексту статті за допомогою поділу на абзаци може бути розцінене як порушення встановлених правил.

Оформлення покликань:

- На кожен позицію джерел у основному тексті має бути покликання, зроблене за стандартними вимогами, наприклад: [2], [3; 7], [1-5], [3, с. 145].

РОЗДІЛ 2 КУРСОВА РОБОТА

Курсова робота – це самостійне наукове дослідження магістранта, яке виконується впродовж першого та другого курсів і є обов'язковою складовою частиною процесу наукової й професійної підготовки магістранта.

Згідно з Положенням про організацію освітнього процесу у закладах вищої освіти України, курсова робота є результатом теоретичної й практичної підготовки майбутнього фахівця, показником дослідницьких умінь системної роботи з літературними джерелами, зокрема умінь та навичок досліджувати, аналізувати, систематизувати, узагальнювати педагогічний та науковий досвід, реалізовувати науково-педагогічне дослідження під керівництвом викладача випускової кафедри.

Курсова робота студентів освітньо-кваліфікаційного рівня магістр є складовою магістерського наукового дослідження. Тема курсової роботи узгоджується з науковим керівником і затверджується на випусковій кафедрі. В одній академічній групі *не може бути обрано декілька однакових* напрямів досліджень (якщо зазначене не погоджено з науковим керівником). При виборі теми доцільно орієнтуватись на інтереси студента, тематику виконаних попередньо робіт та напрям майбутніх наукових досліджень (у тому числі магістерської роботи).

Отже, підготовка курсових робіт дає можливість студентам: систематизувати здобуті теоретичні знання, перевіряти їх якість, навчитися науково та критично мислити, розвивати пізнавальну активність, аналізувати та порівнювати різні підходи щодо розв'язання певної психолого-педагогічної, управлінської проблеми та проблеми адміністрування.

У свою чергу, наукова робота виявляє здатність студента до самостійного осмислення проблеми; формує базові вміння впроваджувати науковий експеримент, чітко й логічно викладати свою думку; перевіряє рівень володіння сучасними методами навчання, характеризує здатність застосовувати здобуті теоретичні знання на практиці, а також реалізує уміння формулювати висновки, розробляти рекомендації, оформляти наукові результати дослідження.

2.1. Загальні положення до написання курсової роботи

Курсова робота повинна містити всі структурні елементи наукової роботи такого типу.

Структурними елементами курсової роботи є:

1. Титульна сторінка.
2. Список умовних скорочень (якщо в них є потреба).
3. Зміст.
4. Вступ.
5. Основна частина (щонайменше два розділи – теоретичний і практичний, які містять підрозділи).
6. Висновки.
7. Список використаних джерел.
8. Додатки (якщо в них є потреба).

Обсяг курсової роботи повинен становити **30-35 друкованих сторінок** (29-30 рядків на одній сторінці) основного тексту, без списку використаних джерел та додатків.

Список використаної літератури мусить налічувати не менше **30-35 позицій**. Джерела оформлюються згідно з чинним в Україні стандартом бібліографічного опису друкованих творів, рукописів (Додаток А).

Робота подається на випускову кафедру оформленою відповідно до чинних вимог у роздрукованому вигляді.

2.2. Порядок виконання курсової роботи

Організація роботи над курсовим дослідженням відбувається за таким алгоритмом:

- добір теми курсової роботи;
- формулювання мети та основних завдань курсової роботи;
- складання плану курсової роботи;
- пошук, добір, вивчення та аналіз літератури з визначеної теми;
- виклад матеріалу курсової роботи (написання розділів і підрозділів);
- формулювання висновків і рекомендацій, написання вступу;
- літературне і технічне оформлення роботи;
- подання курсової роботи науковому керівнику на рецензування;
- підготовка до захисту та захист курсової роботи.

Добір теми курсової роботи.

Курсова робота базується на теоретичних знаннях і практичних навичках, отриманих студентом протягом усього терміну навчання та самостійної науково-дослідної роботи, пов'язаної з розробкою конкретних теоретичних і науково-дослідних задач прикладного характеру, що визначаються специфікою відповідного напрямку вищої освіти. Орієнтовна тематика курсових досліджень за напрямом спеціальності 073 Менеджмент освітньо-професійної програми «Менеджмент і адміністрування» подана у додатку В.

Тема курсової роботи має становити науковий інтерес для магістранта, бути пов'язаною з його професійною діяльністю і сприяти максимальному використанню здобутих знань і практичних навичок. Вибір теми курсової роботи здійснюється магістрантом самостійно на основі затвердженого переліку наукових тем випускової кафедри, відповідно до навчального плану спеціальності. Магістрант має право запропонувати власну тему курсової роботи, але при цьому він повинен обґрунтувати викладачу доцільність її розробки, виходячи з її актуальності, відповідності фаху та сучасних викликів розвитку управлінської та адміністративної діяльності в економічній, науково-технічній, виробничій, торговельній, комерційній, інвестиційно-фінансовій, освітній сферах та у сфері охорони здоров'я, культури та державного управління тощо.

Формулювання мети та основних завдань курсової роботи. Залежно від того, наскільки зрозуміло й точно сформульовано мету роботи, настільки вдалими будуть її основні завдання, план, організація виконання, стиль викладу.

Правильне визначення мети роботи дасть змогу студенту виокремити в ній основний напрям дослідження, впорядкувати пошук і аналіз матеріалу, підвищити якість роботи над нею.

Складання плану курсової роботи. На початку підготовки курсової роботи студенту необхідно ознайомитися зі змістом наукових публікацій за обраною темою і скласти простий план із зазначенням основних етапів роботи, який потрібно узгодити з науковим керівником.

План курсової роботи є відбиттям її структури, під якою розуміється порядок компонування і взаємозв'язок окремих її частин. План курсової роботи має, в основному, такі розділи: вступ, теоретичний аналіз проблеми, висновки, список використаних джерел та додатки (якщо вони є). Виконані розділи роботи студент подає на розгляд керівнику і відповідно до його зауважень уточнює, доповнює і в разі необхідності їх доопрацьовує та виправляє.

Виклад матеріалу курсової роботи. Магістрант повинен викладати матеріал послідовно, логічно взаємопов'язувати окремі його частини, повністю розкривати тему роботи. Для цього необхідно приділити увагу сучасним теоретичним і методичним розробкам, проаналізувати нормативно-правову базу, розглянути і творчо осмислити відповідну наукову літературу та періодичні видання, визначити своє ставлення до дискусійних питань з проблеми дослідження. На основі аналізу емпіричних та звітних даних, особистих вражень та узагальнень потрібно зробити необхідні висновки, висвітлити досягнуті успіхи, зазначити існуючі недоліки, а також висловити пропозиції щодо можливостей подальшого покращення соціально-педагогічної діяльності. Обов'язковим є посилання на використані літературні джерела в тексті, які зазначаються у квадратних дужках.

Подання курсової роботи науковому керівнику на рецензування. Не пізніше, ніж за два тижні до захисту, студент подає курсову роботу науковому керівникові, який рецензує та якісно оцінює її зміст.

Науковий керівник оцінює теоретичний рівень, глибину проведеного дослідження, доцільність і обґрунтованість запропонованих рекомендацій, переваги та недоліки, якість і відповідність оформлення.

Найчастіше в курсових роботах зустрічаються такі недоліки:

- відхід від теми (тема курсової роботи передбачає розкриття одних питань, а фактично розкриваються інші);
- безсистемний виклад матеріалу, повторення одних і тих самих положень;
- логічні помилки, невміння виокремити головне;
- невдале поєднання теорії із зібраним практичним матеріалом;
- переписування матеріалу з друкованих видань та інтернету;
- недотримання методичних рекомендацій щодо оформлення роботи.

У разі негативної оцінки курсова робота повертається студенту, який повинен доопрацювати її з урахуванням зауважень і лише після цього доопрацьований варіант подати науковому керівнику для повторної перевірки. У свою чергу, якщо попередня оцінка позитивна, магістрант допускається до захисту курсової роботи.

2.3. Опис структурних елементів курсової роботи

Першим подається *титульний аркуш*. Якщо курсова робота виконується англійською мовою, титульний аркуш друкується двома мовами. Першим подається титульний аркуш українською мовою.

Титульний аркуш повинен мати відомості, які подають у такій послідовності:

- назва міністерства і навчального закладу, кафедри;
- повна назва курсової роботи;
- прізвище, ім'я і по батькові автора;
- посада, науковий ступінь, прізвище, ім'я і по батькові наукового керівника;
- рік виконання курсової роботи (Додаток Г).

Зміст подають на початку роботи. Він містить найменування та номери початкових сторінок усіх розділів, підрозділів та пунктів (якщо вони мають заголовки), зокрема вступу, загальних висновків, додатків, списку використаних джерел.

Якщо у студентській науковій роботі вжита специфічна термінологія, а також використано маловідомі скорочення, нові символи, позначення і таке інше, то їх перелік може бути поданий у вигляді окремого списку, який розміщують перед вступом. *Перелік умовних позначень* треба друкувати двома колонками, в яких зліва за абеткою наводять, наприклад, скорочення, справа – їх детальну розшифровку. Наприклад:

укр.: КС	–	картина світу
МКС	–	мовна картина світу
англ.: DA	–	discourse analysis
CDA	–	critical discourse analysis

Якщо в роботі спеціальні терміни, скорочення, символи, позначення і таке інше повторюються менше трьох разів, перелік не складають, а їх розшифровку наводять у тексті при першому згадуванні, наприклад: укр.: картина світу (далі – КС); англ.: critical discourse analysis (CDA).

Вступ до курсової роботи має наступні складові:

- актуальність дослідження обраної теми курсової роботи;
- об'єкт і предмет дослідження;
- мета і завдання роботи;
- методи дослідження;
- теоретичне та практичне значення роботи.

Шляхом критичного аналізу та порівняльної характеристики з усталеними розв'язаннями наукової проблеми дослідження (наукової задачі) обґрунтовують *актуальність* і доцільність роботи для розвитку відповідної галузі науки чи виробництва, особливо на користь України. Висвітлення актуальності не повинно бути багатослівним. Досить кількома реченнями висловити головне – сутність проблеми або наукового завдання.

Об'єкт дослідження – це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію й обране для вивчення.

Предмет дослідження міститься в межах об'єкта. Об'єкт і предмет

дослідження як категорії наукового процесу співвідносяться між собою як загальне і часткове. В об'єкті виділяється та його частина, яка є предметом дослідження. Саме на нього спрямована основна увага, оскільки предмет дослідження визначає тему курсової роботи, визначеної на титульному аркуші як її назва.

Метою курсової роботи є розв'язання досліджуваної проблеми. Оскільки мета дає уявлення про орієнтовні результати, які мають бути викладені й обґрунтовані в роботі.

Мета роботи конкретизується в її **основних завданнях**. Як правило, в курсовій роботі формулюють три-чотири таких завдання. Зміст і характер завдань залежать від специфіки роботи, але здебільшого одне із завдань передбачає вивчення природи, структури, законів функціонування або розвитку об'єкта, інше – розкриття способів (шляхів) його вдосконалення або розробку практичних рекомендацій.

Завдання дослідження формулюються у формі перерахування (вивчити ..., описати ..., встановити ..., з'ясувати ..., і т. ін.). Формулювання цих завдань необхідно робити якомога ретельніше, оскільки опис їх вирішення складатиме зміст наукової роботи. Це важливо також і тому, що назви розділів роботи впливають саме з формулювання завдань дослідження.

Надзвичайно важливим етапом наукової праці є вибір **методів дослідження** – інструменту отримання фактичного матеріалу і необхідної умови досягнення поставленої в роботі мети. Методи і прийоми, що використовуються, зумовлюються специфікою предмета дослідження, властивістю матеріалу, що вивчається, метою і завданнями дослідження. Перераховувати їх треба без відриву від змісту роботи, лаконічно та змістовно, обов'язково вказуючи, що саме досліджувалось тим чи іншим методом.

До основних методів дослідження належать: абстрагування, аналіз, синтез, індукція, дедукція, спостереження, узагальнення, порівняння, моделювання, формалізація, статистичні методи. Перераховувати їх треба не відірвано від змісту роботи, а коротко та змістовно визначаючи, що саме досліджувалось тим чи іншим методом. Це дасть змогу пересвідчитися в логічності та прийнятності вибору саме цих методів.

Теоретичне та практичне значення роботи. В роботі, що має теоретичне значення, треба подати відомості про наукове використання результатів досліджень або рекомендації щодо їх використання, а в роботі, що має прикладне (практичне) значення, відомості про практичне застосування отриманих результатів або рекомендації щодо їх використання.

Відзначаючи практичну цінність отриманих результатів, необхідно подати інформацію про ступінь готовності до використання або масштаби використання, надати короткі відомості про впровадження результатів досліджень із зазначенням назв організацій, в яких здійснена реалізація (зазначаються форми та шляхи реалізації).

Основна частина курсової роботи повинна містити теоретичну та практичну складові (Додаток Д). При її написанні *рекомендується* виокремлювати 2 розділи:

1. Перший розділ (теоретичний) присвячується висвітленню теоретичних засад об'єкта досліджень. У розділі проводиться поглиблений аналіз чинної нормативної бази, спеціальної літератури з проблеми дослідження за обраною тематикою, розкриття основних наукових категорій (понять) з проблеми, що досліджується; аналіз, порівняння, співставлення існуючих поглядів науковців на досліджувану проблему. За результатами аналізу магістрант повинен визначити наявні недоліки в нормативній базі, а також сформулювати конкретні пропозиції щодо її використання для обраного об'єкта досліджень. Здійснюючи огляд спеціальної літератури, студент-магістрант опрацьовує сучасну вітчизняну та зарубіжну літературу. Систематизація інформації може здійснюватись у формі таблиці (рисунок). Магістрант коментує літературні джерела, робить висновки щодо можливостей використання розглянутого в літературі передового досвіду через призму обраного об'єкта дослідження.

У першому розділі найчастіше подається детальна характеристика об'єкта дослідження, всебічно аналізується його стан, визначаються напрямки його вдосконалення, поліпшення чи стабілізації. При цьому в залежності від обраної теми можуть висвітлюватися наступні питання:

- характеристика об'єкта дослідження за допомогою системи якісних і кількісних показників;
- структуризація об'єкта досліджень з вивченням взаємозв'язків між структурними складовими з формулюванням системних завдань;
- аналіз сучасних методів і підходів до розв'язання проблеми (явища), які розглядаються у літературних джерелах;
- визначення можливих напрямків удосконалення об'єкта досліджень та ін.

2. Другий розділ найчастіше спрямований на розробку (дослідження) конкретних практичних заходів та рекомендацій щодо необхідності впливу на предмет дослідження з метою його зміни та удосконалення. Зауважимо, що у курсовому дослідженні зазначена роль впливу (зміни) належить предмету дослідження.

Механізм такого впливу має містити перелік практичних заходів, які логічно випливають з теоретичного (аналітично-дослідницького) розділу роботи й спрямовані на подолання суперечностей між реальним і бажаним станом об'єкта досліджень з врахуванням завдань курсової роботи.

Зміст цього розділу може бути розкритий у вигляді впровадження (реалізації) управлінських (менеджерських) та адміністративних інноваційних заходів, інструкцій, програм, методик, технологій пропозицій тощо.

За допомогою цього інструментарію та загальновідомих сучасних прийомів і методів аналізу проводиться діагностика предмета дослідження під кутом зору обраної теми та визначаються наявні проблеми і причини їх виникнення. Це, в свою чергу, є основою для розробки і обґрунтування альтернативних пропозицій щодо усунення проблем і визначення найбільш доцільного шляху їх розв'язання в конкретних умовах.

Кожний розділ курсової роботи складається з декількох підрозділів. Розділи та підрозділи повинні бути співрозмірними за обсягом. Слід пам'ятати,

що зміст основної частини має відповідати темі курсової роботи, а зміст кожного з розділів і підрозділів – їх назвам. Основну частину тексту ділять на розділи і підрозділи відповідно до вимог логічного викладу матеріалу. Назви розділів і підрозділів мають бути чіткими і лаконічними.

Отже, кожний розділ висвітлює самостійне питання, а підрозділ – окрему частину цього питання. Тема має бути розкрита без пропуску логічних ланок, тому, починаючи працювати над розділом, треба на початку відзначити його головну ідею, а також тези кожного підрозділу.

Тези необхідно підтверджувати фактами, думками різних авторів, результатами анкетування та експерименту, аналізом конкретного практичного досвіду. Треба уникати безсистемного викладення фактів без достатнього їх осмислення та узагальнення.

Висновки курсової роботи повинні впливати з проведеного дослідження і мати безпосередній зв'язок з його результатами. У висновках підводяться підсумки щодо усіх висвітлених у курсовій роботі питань. Вони мають відповідати меті та завданням дослідження, визначеним у вступі (показати, чи досягнуто мети, які завдання виконано повністю або частково, які ні і чому). Думки мають бути пов'язані між собою логічно, увесь текст має бути підпорядкований одній головній ідеї. Один висновок не повинен суперечити іншому, а підкріплювати його. Якщо висновки не будуть пов'язані між собою, текст втратить свою єдність.

Один доказ має впливати з іншого. Вірогідність висновків загалом підтверджується вивченням практичного досвіду роботи конкретних установ, на базі яких проводиться дослідження.

Список використаних джерел виконує важливу довідкову та інформаційну функцію, його слід готувати особливо ретельно. До списку рекомендується включати основну спеціальну літературу з досліджуваної теми, на яку в роботі є покликання, а також таку, яка допомогла в написанні роботи, хоча на неї немає покликання.

За потреби до складу курсової роботи включаються **додатки**. До **додатків** доцільно включати складений або підібраний магістрантом довідковий та допоміжний матеріал, що безпосередньо стосується теми курсової роботи.

У додатках вміщують матеріал, який: є необхідним для повноти роботи, але включення його до основного тексту може ускладнити сприйняття змісту роботи; не може бути послідовно розміщений в основній частині роботи через великий обсяг або способи відтворення. При цьому не допускається включення матеріалу, який не розкривається і не аналізується в тексті роботи; на всі додатки в тексті курсової роботи повинні бути посилання. За своїм оформленням таблиці і рисунки повинні бути компактними та акуратними, при їх укладанні допускається використання меншого ніж стандартний шрифту та одинарного інтервалу між строками.

До **додатків** доцільно віднести: проміжні математичні доведення, формули і розрахунки; таблиці статистичних даних; інструкції та методики; пакети прикладних програм; ілюстрації, схеми (таблиці); витяги з нормативних

документів; розроблений автором таблично-графічний матеріал (особливо цінний) тощо.

При цьому не допускається включення матеріалу, який не розкривається і не аналізується в тексті роботи; на всі додатки в тексті курсової роботи повинні бути покликання.

2.4. Оформлення структурних елементів курсової роботи

Розмір та характеристика шрифту.

Текстова частина роботи виконується шляхом комп'ютерного набору відповідно до ДСТУ 3008-95. Друк здійснюється на одній стороні аркуша білого паперу формату А-4 (210x297мм) через півтора міжрядкових інтервали (до 30 рядків на сторінці), шрифтом Times New Roman (кегель 14).

Відступи Поля (береги) сторінки у тексті мають бути таких розмірів: зверху – 20 мм, праворуч – 10-15 мм, знизу – 20 мм, ліворуч – 30 мм. Абзацний відступ – 1,25 мм. Щільність тексту повинна бути однаковою. *Номери сторінок* проставляються у верхньому правому кутку (Додаток Е).

Титульний аркуш вважається першою сторінкою і номер на ньому не ставиться.

Розміщення тексту. Текст основної частини поділяють на розділи і підрозділи.

Заголовки структурних частин курсової роботи «ЗМІСТ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ» друкують великими літерами симетрично до тексту. Заголовки підрозділів курсової роботи варто починати з абзацного відступу і друкувати (крім першої великої) малими літерами, не підкреслюючи, без крапки наприкінці. Якщо заголовок складається з двох або більше речень, їх розділяють крапкою. При цьому використовується напівжирний шрифт. Кожна структурна частина роботи починається з нової сторінки, підрозділи – ні.

Відстань між заголовком і текстом курсової роботи повинна складати не менше двох рядків. Відстань між рядками заголовка така, як у тексті, а між заголовком і підзаголовком один рядок, між підзаголовком і текстом також один рядок при комп'ютерному наборі.

Абзаци в тексті курсової роботи починають відступом, рівним 1,25 мм.

Ілюстрації і таблиці необхідно подавати *безпосередньо після тексту*, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці. Таблицю, графік, діаграму розміри яких більше формату А4, розміщують в додатках.

Ілюстрації (фотографії, схеми, графіки, карти) позначають словом «Рис.» і нумерують послідовно в межах розділу, за винятком ілюстрацій, поданих у додатках. Номер ілюстрації повинен складатися з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка.

Наприклад: *Рис. 1.2.* Динаміка обсягу торгів на біржі ПФТС у 2004-2010 роках [23].

Номер ілюстрації, її назва і пояснювальні підписи розміщують послідовно під ілюстрацією, по центру або зліва.

Таблиці нумерують послідовно (за винятком таблиць, поданих у додатках) в межах розділу. В правому верхньому куті над відповідним заголовком таблиці розміщують напис «Таблиця» із зазначеннями номера. Номер таблиці повинен складатися з номера розділу і порядкового номера таблиці, між якими ставиться крапка.

Наприклад:

Таблиця 1.3

Назва таблиці

При перенесенні частини таблиці на інший аркуш (сторінку) слово «Таблиця» і номер її вказують один раз справа над першою частиною таблиці, над іншими частинами пишуть слова «Продовж, табл.» і вказують номер таблиці, наприклад: «Продовж, табл. 1.2». Якщо всі показники таблиці мають однакові одиниці виміру, їх виносять у заголовок, якщо різні — вказують окремо. Позначення одиниць виміру повинно відповідати стандартам.

Формули в курсовій (якщо їх більше однієї) нумерують у межах розділу. Номер формули складається з номера розділу і порядкового номера формули в розділі, між якими ставлять крапку. Нумери формул пишуть біля правого поля аркуша на рівні відповідної формули в круглих дужках, наприклад: (3.1) (*перша формула третього розділу*).

Усі таблиці та ілюстрації повинні **обов'язково** супроводжуватися покликанням на джерело інформації (або ж має бути зазначено, що складено автором самостійно). Усі ілюстративні матеріали мають бути виконані засобами MS Word, Open Office або ж іншого текстового редактору (**не допускається** використання відсканованих і вставлених в текст роботи об'єктів).

При написанні курсової роботи студент повинен покликатися на джерела, матеріали або окремі праці, результати з яких наводяться в дослідженні, або на ідеях і висновках яких розроблюються проблеми, задачі, питання, вивченню яких присвячене дослідження. Такі **покликання** дають змогу відшукати документи і перевірити достовірність відомостей про цитування документа, дають необхідну інформацію щодо нього, допомагають з'ясувати його зміст, мову тексту, обсяг. Покликатися слід на останні видання публікацій. На більш ранні видання можна покликатися лише в тих випадках, коли наявний у них матеріал, не включений до останнього видання. Якщо використовують відомості, матеріали з монографій, оглядових статей, інших джерел з великою кількістю сторінок, тоді в покликанні необхідно точно вказати номери сторінок, ілюстрацій, таблиць, формул з джерела, на яке є покликання. Покликання в тексті курсової на джерела слід зазначати порядковим номером за переліком покликань, виділеним двома квадратними дужками, наприклад, «... у працях [1-7]...».

Список використаних джерел – елемент бібліографічного апарату, котрий містить бібліографічні описи використаних джерел і розміщується після висновків. Джерела можна розміщувати одним із таких способів: у порядку появи покликань у тексті, в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків, у хронологічному порядку. За більш детальною інформацією можна звернутись до ДСТУ 8302:2015 «Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання» (або іншого, актуального на момент написання курсової роботи) (Додаток А).

Додатки оформлюють як продовження курсової роботи на наступних її сторінках, розміщуючи їх у порядку появи посилань у тексті. Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ь, наприклад, додаток А, додаток Б. Один додаток позначається як *додаток А*.

2.5. Вимоги до технічного оформлення курсової роботи

Курсова робота має бути написана (чи надрукована) чітко, розбірливо, без помилок та виправлень з одного боку білого паперу формату А 4 (210x297). *Загальний обсяг* курсової роботи має бути в межах 35-40 сторінок машинописного тексту чи комп'ютерного набору без урахування додатків. Текст друкується через півтора комп'ютерних інтервали – 28-30 рядків із дотриманням полів: зліва – 3 см, справа – 1,5 см, зверху – 2 см, знизу – 2 см.

Сторінки обов'язково повинні бути пронумерованими. Відповідно, нумеруються всі сторінки роботи до останньої, враховуючи ілюстрації та додатки, без пропусків, повторів і літерних додатків. Першою сторінкою вважається титульна, на якій цифра «1» не ставиться. Отже, загальна нумерація роботи починається на наступній сторінці (Зміст курсової роботи) з цифри «2». Порядковий номер сторінки проставляється у правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці.

Головні думки в роботі виділяють абзацами, кожен підрозділ (параграф) відповідно називають, зазначають у плані (змісті) їх розміщення на сторінках і починають з нової сторінки.

Текст курсової роботи може ілюструватися кресленнями, графіками, таблицями, які подаються на стандартних аркушах паперу формату А-4. Кількість ілюстрацій повинна бути достатньою для того, щоб надати курсовій роботі зрозумілості та конкретності. Усі ілюстрації, діаграми, тощо називають рисунками і нумерують послідовно. Номер і назву рисунка пишуть під графічним зображенням. Ілюстративний матеріал розміщують у тексті одразу після покликання на нього (див. додаток В, Д). Матеріали, які ілюструють зміст роботи, але не увійшли в основну частину, можуть бути представлені в додатку.

Титульний аркуш курсової роботи містить:

– найменування вищого навчального закладу, факультету та кафедри, де виконане дослідження;

– прізвище, ім'я автора та вказівку на форму навчання;

- назву роботи із зазначенням її типу (курсова робота);
- науковий ступінь, вчене звання, прізвище та ініціали наукового керівника;
- рік (Додаток Г).

2.6. Захист курсової роботи

Захист курсової роботи відбувається за бажанням магістранта українською (англійською мовою). Магістранти захищають курсову роботу перед комісією у складі трьох чоловік. Для виступу, в якому магістрант повинен викласти основні положення та результати проведеного дослідження, надається 7-10 хвилин. У доповіді основну увагу слід приділити особистому внеску, тобто результатам, які він отримав самостійно. Процедура захисту відбувається відповідно до правил ведення наукової дискусії. За результатами захисту курсової роботи комісією студенту виставляється оцінка у формі диференційованого заліку. Критерії оцінки курсової роботи подані у додатку Ж.

ДОДАТКИ

Додаток А

ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ СПИСКУ ЛІТЕРАТУРИ

Приклади оформлення бібліографічного опису списку використаних джерел з урахуванням Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Книги: Один автор	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бичківський О. О. Міжнародне приватне право : конспект лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 82 с. 2. Бондаренко В. Г. Немеркнуча слава новітніх запорожців: історія Українського Вільного козацтва на Запоріжжі (1917-1920 рр.). Запоріжжя, 2017. 113 с. 3. Бондаренко В. Г. Український вільнокозацький рух в Україні та на еміграції (1919-1993 рр.) : монографія. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 600 с. 4. Вагіна О. М. Політична етика : навч.-метод. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 102 с. 5. Верлос Н. В. Конституційне право зарубіжних країн : курс лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 145 с. 6. Горбунова А. В. Управління економічною захищеністю підприємства: теорія і методологія : монографія. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 240 с. 7. Гурська Л. І. Релігієзнавство : навч. посіб. 2-ге вид., перероб. та доп. Київ : ЦУЛ, 2016. 172 с. 8. Дробот О. В. Професійна свідомість керівника : навч. посіб. Київ : Талком, 2016. 340 с.
Два автори	<ol style="list-style-type: none"> 1. Аванесова Н. Е., Марченко О. В. Стратегічне управління підприємством та сучасним містом: теоретико-методичні засади : монографія. Харків : Щедра садиба плюс, 2015. 196 с. 2. Батракова Т. І., Калюжна Ю. В. Банківські операції : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 130 с. 3. Білобровко Т. І., Кожуховська Л. П. Філософія науки й управління освітою : навч.-метод. посіб. Переяслав-Хмельницький, 2015. 166 с. 4. Богма О. С., Кисильова І. Ю. Фінанси : конспект лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 102 с. 5. Горошкова Л. А., Волков В. П. Виробничий менеджмент : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 131 с. 6. Гура О. І., Гура Т. Є. Психологія управління соціальною організацією : навч. посіб. 2-ге вид., доп. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2015. 212 с.
Три автори	<ol style="list-style-type: none"> 1. Аніловська Г. Я., Марушко Н. С., Стоколоса Т. М. Інформаційні системи і технології у фінансах : навч. посіб. Львів : Магнолія 2006, 2015. 312 с.

	<p>2. Городовенко В. В., Макаренков О. Л., Сантос М. М. О.</p> <p>3. Судові та правоохоронні органи України : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 206 с.</p> <p>3. Кузнецов М. А., Фоменко К. І., Кузнецов О. І. Психічні стани студентів у процесі навчально-пізнавальної діяльності : монографія. Харків : ХНПУ, 2015. 338 с.</p> <p>4. Якобчук В. П., Богоявленська Ю. В., Тищенко С. В. Історія економіки та економічної думки : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2015. 476 с.</p>
Чотири і більше авторів	<p>1. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України : станом на 10 жовт. 2016 р. / К. І. Беліков та ін. ; за заг. ред. О. М. Литвинова. Київ : ЦУЛ, 2016. 528 с.</p> <p>2. Бікулов Д. Т., Чкан А. С., Олійник О. М., Маркова С. В. Менеджмент : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 360 с.</p> <p>3. Операційне числення : навч. посіб. / С. М. Гребенюк та ін. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 88 с.</p> <p>4. Основи охорони праці : підручник / О. І. Запорожець та ін. 2-ге вид. Київ : ЦУЛ, 2016. 264 с.</p> <p>5. Клименко М. І., Панасенко Є. В., Стреляєв Ю. М., Ткаченко І. Г. Варіаційне числення та методи оптимізації : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 84 с.</p>
Автор(и) та редактор(и)/упорядники	<p>1. Березенко В. В. PR як сфера наукового знання : монографія / за заг. наук. ред. В. М. Манакіна. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 362 с.</p> <p>2. Бутко М. П., Неживенко А. П., Пепа Т. В. Економічна психологія : навч. посіб. / за ред. М. П. Бутко. Київ : ЦУЛ, 2016. 232 с.</p> <p>3. Дахно І. І., Алієва-Барановська В.М. Право інтелектуальної власності : навч. посіб. / за ред. І. І. Дахна. Київ : ЦУЛ, 2015. 560 с.</p>
Без автора	<p>25 років економічному факультету: історія та сьогодення (1991-2016) : ювіл. вип. / під заг. ред. А. В. Череп. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 330 с.</p> <p>2. Криміналістика : конспект лекцій / за заг. ред. В. І. Галана ; уклад. Ж. В. Удовенко. Київ : ЦУЛ, 2016. 320 с.</p> <p>3. Миротворення в умовах гібридної війни в Україні : монографія / за ред. М. А. Лепського. Запоріжжя : КСК-Альянс, 2017. 172 с.</p> <p>4. Міжнародні економічні відносини : навч. посіб. / за ред.: С. О. Якубовського, Ю. О. Ніколаєва. Одеса : ОНУ, 2015. 306 с.</p> <p>5. Науково-практичний коментар Бюджетного кодексу України / за заг. ред. Т. А. Латковської. Київ : ЦУЛ, 2017. 176 с.</p>

	<p>6. Службове право: витоки, сучасність та перспективи розвитку / за ред.: Т. О. Коломоець, В. К. Колпакова. Запоріжжя, 2017. 328 с.</p> <p>7. Сучасне суспільство: філософсько-правове дослідження актуальних проблем : монографія / за ред. О. Г. Данильяна. Харків : Право, 2016. 488 с.</p> <p>8. Адміністративно-правова освіта у персоналіях : довід. / за заг. ред.: Т. О. Коломоець, В. К. Колпакова. Київ : Ін Юре, 2015. 352 с.</p> <p>9. Підготовка докторів філософії (PhD) в умовах реформування вищої освіти : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 5-6 жовт. 2017 р. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 216 с.</p> <p>10. Країни пострадянського простору: виклики модернізації : зб. наук. пр. / редкол.: П. М. Рудяков (відп. ред.) та ін. Київ : Ін-т всесвітньої історії НАН України, 2016. 306 с.</p> <p>11. Антологія української літературно-критичної думки першої половини ХХ століття / упоряд. В. Агеєва. Київ : Смолоскип, 2016. 904 с.</p>
<p>Багатотомні видання</p>	<p>1. Енциклопедія Сучасної України / редкол.: І. М. Дзюба та ін. Київ : САМ, 2016. Т. 17. 712 с.</p> <p>2. Лодий П. Д. Сочинения : в 2 т. / ред. изд.: Н. Г. Мозговая, А. Г. Волков ; авт. вступ. ст. А. В. Сеницына. Киев ; Мелитополь : НПУ им. М. Драгоманова ; МГПУ им. Б. Хмельницкого, 2015. Т. 1. 306 с.</p> <p>3. Новицкий О. М. Сочинения : в 4 т. / ред. изд.: Н. Г. Мозговая, А. Г. Волков ; авт. вступ. ст. Н. Г. Мозговая. Киев ; Мелитополь: НПУ им. М. Драгоманова ; МГПУ им. Б. Хмельницкого, 2017. Т. 1. 382 с.</p> <p>4. Правова система України: історія, стан та перспективи : у 5 т. / Акад. прав. наук України. Харків : Право, 2009. Т. 2 : Конституційні засади правової системи України і проблеми її вдосконалення / заг. ред. Ю. П. Битяк. 576 с.</p> <p>5. Кучерявенко Н. П. Курс налогового права : в 6 т. Харьков : Право, 2007. Т. 4 : Особенная часть. Косвенные налоги. 536 с.</p>
<p>Автореферати дисертацій</p>	<p>1. Бондар О. Г. Земля як об'єкт права власності за земельним законодавством України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06. Київ, 2005. 20 с.</p> <p>2. Гнатенко Н. Г. Группы интересов у Верховній Раді України: сутність і роль у формуванні державної політики : автореф. дис. ... канд. політ. наук : 23.00.02. Київ, 2017. 20 с.</p> <p>3. Кулініч О. О. Право людини і громадянина на освіту в Україні та конституційно-правовий механізм його реалізації</p>

	: автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.02. Маріуполь, 2015. 20 с.
Дисертації	<p>1. Авдєєва О. С. Міжконфесійні відносини у Північному Приазов'ї (кінець XVIII - початок ХХ ст.) : дис. ... канд. іст. наук : 07.00.01 / Запорізький національний університет. Запоріжжя, 2016. 301 с.</p> <p>2. Левчук С. А. Матриці Гріна рівнянь і систем еліптичного типу для дослідження статичного деформування складених тіл : дис. ... канд. фіз.-мат. наук : 01.02.04. Запоріжжя, 2002. 150 с.</p> <p>3. Вініченко О. М. Система динамічного контролю соціально-економічного розвитку промислового підприємства : дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.04. Дніпро, 2017. 424 с.</p>
Законодавчі та нормативні документи	<p>1. Конституція України : офіц. текст. Київ : КМ, 2013. 96 с.</p> <p>2. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. Голос України. 2017. 27 верес. (№ 178-179). С. 10–22.</p> <p>3. Повітряний кодекс України : Закон України від 19.05.2011 р. № 3393-VI. Відомості Верховної Ради України. 2011. № 48-49. Ст. 536.</p> <p>4. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. Дата оновлення: 28.09.2017. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18 (дата звернення: 15.11.2017).</p> <p>5. Деякі питання стипендіального забезпечення : Постанова Кабінету Міністрів України від 28.12.2016 р. № 1050. Офіційний вісник України. 2017. № 4. С. 530–543.</p> <p>6. Про Концепцію вдосконалення інформування громадськості з питань євроатлантичної інтеграції України на 2017-2020 роки : Указ Президента України від 21.02.2017 р. № 43/2017. Урядовий кур'єр. 2017. 23 лют. (№ 35). С. 10.</p> <p>7. Про затвердження Вимог до оформлення дисертації : наказ Міністерства освіти і науки від 12.01.2017 р. № 40. Офіційний вісник України. 2017. № 20. С. 136–141.</p> <p>8. Інструкція щодо заповнення особової картки державного службовця : затв. наказом Нац. агентства України з питань Держ. служби від 05.08.2016 р. № 156. Баланс-бюджет. 2016. 19 верес. (№ 38). С. 15–16.</p>
Архівні документи	<p>Лист Голови Співки «Чорнобиль» Г. Ф. Лепіна на ім'я Голови Ради Міністрів УРСР В. А. Масола щодо реєстрації Статуту Співки та сторінки Статуту. 14 грудня 1989 р. ЦДАГО України (Центр. держ. архів громад. об'єднань України). Ф. 1. Оп. 32. Спр. 2612. Арк. 63, 64 зв., 71.</p> <p>2. Матеріали Ради Народних комісарів Української Народної</p>

	Республіки. ЦДАВО України (Центр. держ. архів вищ. органів влади та упр. України). Ф. 1061. Оп. 1. Спр. 8–12. Копія; Ф. 1063. Оп. 3. Спр. 1–3. 3. Наукове товариство ім. Шевченка. Львів. наук. б-ка ім. В. Стефаника НАН України. Ф. 1. Оп. 1. Спр. 78. Арк. 1–7.
Патенти	1. Люмінісцентний матеріал: пат. 25742 Україна: МПК6 C09K11/00, G01T1/28, G21H3/00. № 200701472; заявл. 12.02.07; опубл. 27.08.07, Бюл. № 13. 4 с. 2. Спосіб лікування синдрому дефіциту уваги та гіперактивності у дітей: пат. 76509 Україна. № 2004042416; заявл. 01.04.2004; опубл. 01.08.2006, Бюл. № 8 (кн. 1). 120 с.
Препринти	1. Панасюк М. І., Скорбун А. Д., Сплошной Б. М. Про точність визначення активності твердих радіоактивних відходів гамма-методами. Чорнобиль : Ін-т з проблем безпеки АЕС НАН України, 2006. 7, [1] с. (Препринт. НАН України, Ін-т проблем безпеки АЕС; 06-1). 2. Шилиев Б. А., Воеводин В. Н. Расчеты параметров радиационного повреждения материалов нейтронами источника ННЦ ХФТИ / ANL USA с подкритической сборкой, управляемой ускорителем электронов. Харьков : ННЦ ХФТИ, 2006. 19 с.: ил., табл. (Препринт. НАН Украины, Нац. науч. центр «Харьк. физ.-техн. ин-т»; ХФТИ2006-4).
Стандарти	1. ДСТУ 7152:2010. Видання. Оформлення публікацій у журналах і збірниках. [Чинний від 2010-02-18]. Вид. офіц. Київ, 2010. 16 с. (Інформація та документація). 2. ДСТУ ISO 6107-1:2004. Якість води. Словник термінів. Частина 1 (ISO 6107-1:1996, IDT). [Чинний від 2005-04-01]. Вид. офіц. Київ : Держспоживстандарт України, 2006. 181 с. 3. ДСТУ 3582:2013. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила (ISO 4:1984, NEQ; ISO 832:1994, NEQ). [На заміну ДСТУ3582-97; чинний від 2013-08-22]. Вид. офіц. Київ : Мінекономрозвитку України, 2014. 15 с. (Інформація та документація).
Каталоги	1. Горницкая И. П. Каталог растений для работ по фитодизайну / Донец. ботан. сад НАН Украины. Донецк : Лебедь, 2005. 228 с. 2. Історико-правова спадщина України : кат. вист. / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка; уклад.: Л. І. Романова, О. В. Земляніщина. Харків, 1996. 64 с. 3. Пам'ятки історії та мистецтва Львівської області : кат.-довід. / авт.-упоряд.: М. Зобків та ін. ; Упр. культури Львів. облдержадмін., Львів. іст. музей. Львів : Новий час, 2003. 160 с.

<p>Бібліографічні показники</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Боротьба з корупцією: нагальна проблема сучасності : бібліогр. показч. Вип. 2 / уклад.: О. В. Левчук, відп. за вип. Н. М. Чала ; Запорізький національний університет. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 60 с. 2. Микола Лукаш : біобібліогр. показч. / уклад. В. Савчин. Львів : Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2003. 356 с. (Українська біобібліографія ; ч. 10). 3. Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича в незалежній Україні : бібліогр. показч. / уклад.: Н. М. Загородна та ін.; наук. ред. Т. В. Марусик; відп. за вип. М. Б. Зушман. Чернівці : Чернівецький національний університет, 2015. 512 с. (До 140-річчя від дня заснування). 4. Лисодед О. В. Бібліографічний довідник з кримінології (1992-2002) / ред. О. Г. Кальман. Харків : Одісей, 2003. 128 с. 5. Яценко О. М., Любовець Н. І. Українські персональні бібліографічні показники (1856-2013). Київ : Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського, 2015. 472 с. (Джерела української біографістики ; вип. 3).
<p>Частина видання книги</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Баймуратов М. А. Имплементация норм международного права и роль Конституционного Суда Украины в толковании международных договоров / <i>Михайло Баймуратов: право як буття вченого</i> : зб. наук. пр. до 55-річчя проф. М. О. Баймуратова / упоряд. та відп. ред. Ю. О. Волошин. Київ, 2009. С. 477–493. 2. Гетьман А. П. Екологічна політика держави: конституційно-правовий аспект. <i>Тридцять лет с экологическим правом</i> : избранные труды. Харьков, 2013. С. 205–212. 3. Коломоець Т. О. Адміністративна деліктологія та адміністративна деліктність. <i>Адміністративне право України</i> : підручник / за заг. ред. Т. О. Коломоець. Київ, 2009. С. 195–197. 4. Алексєєв В. М. Правовий статус людини та його реалізація у взаємовідносинах держави та суспільства в державному управлінні в Україні. <i>Теоретичні засади взаємовідносин держави та суспільства в управлінні</i> : монографія. Чернівці, 2012. С. 151–169.
<p>Частина видання матеріалів конференцій (тези, доповіді)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Антонович М. Жертви геноцидів першої половини ХХ століття: порівняльно-правовий аналіз. <i>Голодомор 1932-1933 років: втрати української нації</i> : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 4 жовт. 2016 р. Київ, 2017. С. 133–136. 2. Анциперова І. І. Історико-правовий аспект акту про бюджет. <i>Дослідження проблем права в Україні очима молодих вчених</i> : тези доп. всеукр. наук.-практ. конф.

	<p>(м. Запоріжжя, 24 квіт. 2014 р.). Запоріжжя, 2014. С. 134–137.</p> <p>3. Кононенко Н. Методология толерантности в системе общественных отношений. <i>Формирование толерантного сознания в обществе</i> : материалы VII междунар. антитеррорист. форума (Братислава, 18 нояб. 2010 г.). Киев, 2011. С. 145–150.</p> <p>4. Микитів Г. В., Кондратенко Ю. Позатекстові елементи як засіб формування медіакультури читачів науково-популярних журналів. <i>Актуальні проблеми медіаосвіти в Україні та світі</i> : зб. тез доп. міжнар. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 3-4 берез. 2016 р. Запоріжжя, 2016. С. 50–53.</p> <p>5. Соколова Ю. Особливості впровадження проблемного навчання хімії в старшій профільній школі. <i>Актуальні проблеми та перспективи розвитку медичних, фармацевтичних та природничих наук</i> : матеріали III регіон. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 29 листоп. 2014 р. Запоріжжя, 2014. С. 211–212.</p>
<p>Частина видання довідкового</p>	<p>1. Кучеренко І. М. Право державної власності. <i>Великий енциклопедичний юридичний словник</i> / ред. Ю. С. Шемшученко. Київ, 2007. С. 673.</p> <p>2. Пирожкова Ю. В. Благодійна організація. <i>Адміністративне право України</i> : словник термінів / за ред.: Т. О. Коломоєць, В. К. Колпакова. Київ, 2014. С. 54–55.</p> <p>3. Сірий М. І. Судова влада. <i>Юридична енциклопедія</i>. Київ, 2003. Т. 5. С. 699.</p>
<p>Частина видання : продовжуваного видання</p>	<p>1. Коломоєць Т. О. Оцінні поняття в адміністративному законодавстві України: реалії та перспективи формулювання їх застосування. <i>Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки</i>. Запоріжжя, 2017. № 1. С. 36–46.</p> <p>2. Левчук С. А., Хмельницький А. А. Дослідження статичного деформування складених циліндричних оболонок за допомогою матриць типу Гріна. <i>Вісник Запорізького національного університету. Фізико-математичні науки</i>. Запоріжжя, 2015. № 3. С. 153–159.</p> <p>3. Левчук С. А., Рак Л. О., Хмельницький А. А. Моделювання статичного деформування складеної конструкції з двох пластин за допомогою матриць типу Гріна. <i>Проблеми обчислювальної механіки і міцності конструкцій</i>. Дніпропетровськ, 2012. Вип. 19. С. 212–218.</p> <p>4. Тарасов О. В. Міжнародна правосуб'єктність людини в практиці Нюрнберзького трибуналу. <i>Проблеми законності</i>. Харків, 2011. Вип. 115. С. 200–206.</p>

<p>Частина видання : періодичного видання (журналу, газети)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Кулініч О. О. Право на освіту в системі конституційних прав людини і громадянина та його гарантії. <i>Часопис Київського університету права</i>. 2007. № 4. С. 88–92. 2. Коломоець Т., Колпаков В. Сучасна парадигма адміністративного права: генеза і поняття. <i>Право України</i>. 2017. № 5. С. 71–79. 3. Коваль Л. Плюси і мінуси дистанційної роботи. <i>Урядовий кур'єр</i>. 2017. 1 листоп. (№ 205). С. 5. 4. Біленчук П., Обіход Т. Небезпеки ядерної злочинності: аналіз вітчизняного і міжнародного законодавства. <i>Юридичний вісник України</i>. 2017. 20-26 жовт. (№ 42). С. 14–15. 5. Bletska D. I., Glukhov K. E., Frolova V. V. Electronic structure of 2H-SnSe₂: ab initio modeling and comparison with experiment. <i>Semiconductor Physics Quantum Electronics & Optoelectronics</i>. 2016. Vol. 19, No 1. P. 98–108.
<p>Електронні ресурси</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Влада очима історії : фотовиставка. URL: http://www.kmu.gov.ua/control/uk/photogallery/gallery?galleryId=15725757& (дата звернення: 15.11.2017). 2. Шарая А. А. Принципи державної служби за законодавством України. <i>Юридичний науковий електронний журнал</i>. 2017. № 5. С. 115–118. URL: http://lsey.org.ua/5_2017/32.pdf. 3. Ганзенко О. О. Основні напрями подолання правового нігілізму в Україні. <i>Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки. Запоріжжя</i>, 2015. № 3. – С. 20–27. – URL: http://ebooks.znu.edu.ua/files/Fakhovivydannya/vznu/juridichni/VestUr2015v3/5.pdf. (дата звернення: 15.11.2017).

ЗРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ СТАТТІ

О. Варецька,
здобувач вищої освіти другого
(магістерського) рівня
спеціальності 073 Менеджмент
КЗСОІППО
м. Суми

ІННОВАЦІЇ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Анотація. Забезпечення якості освітнього процесу – головне завдання системи післядипломної педагогічної освіти.

Ключові слова: інновації, технологія особистісно орієнтованого навчання, технологія модульного навчання, проектна технологія, технологія розвивального навчання.

Постановка проблеми...

Аналіз останніх досліджень і публікацій...

Мета статті...

Виклад основного матеріалу...

Висновки....

Список використаних джерел...

Орієнтовна тематика курсових робіт для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня спеціальності 073 Менеджмент освітньо-професійної програми «Менеджмент і адміністрування»

1. Інноваційні стратегії в системі менеджменту підприємства.
2. Менеджмент стимулювання ефективної праці медичного персоналу.
3. Управління логістичною системою підприємств.
4. Управління конфліктами в організації.
5. Ризик-менеджмент кредитної діяльності комерційного банку.
6. Формування системи управління підприємством на основі принципів соціальної відповідальності.
7. Кадровий потенціал в системі формування стратегії розвитку підприємства.
8. Розроблення системи менеджменту для підприємства.
9. Стратегії підвищення рівня конкурентоспроможності підприємства на зовнішньому ринку.
10. Управління інвестиційною діяльністю підприємства.
11. Управління ризиками підприємства.
12. Мотивація персоналу організації.
13. Комунікації в системі менеджменту організації.
14. Формування ефективного лідерства в організації.
15. Лідерство в системі управління персоналом на підприємстві.
16. Аналіз системи послуг на підприємстві.
17. Децентралізована автономна організація як найефективніша модель організації для масштабування підприємства.
18. Управління розвитком персоналу організації.
19. Управління маркетинговими процесами в діяльності підприємств.
20. Стратегія інноваційного менеджменту підприємства.
21. Формування системи управління персоналом на підприємстві.
22. Управління ризиками на аграрному підприємстві.
23. Формування механізму соціально-економічної мотивації персоналу підприємства.
24. Управління збутовою діяльністю підприємства.
25. Обґрунтування стратегії розвитку підприємства.
26. Організаційна культура підприємства та фактори її забезпечення.
27. Формування системи управління діяльністю організації.
28. Стратегія ціноутворення підприємства.
29. Управління економічною безпекою організації.
30. Управління людським капіталом у контексті забезпечення конкурентоспроможності організації.
31. Управління соціально-психологічним забезпеченням діяльності персоналу організації.
32. Система управління бізнес-процесами як стратегічний елемент діяльності підприємства.
33. Управління підбором та відбором кадрів в організаціях.

**Міністерство освіти і науки України
Сумська обласна рада
КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
СУМСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ
ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ**

Факультет підвищення кваліфікації та перепідготовки
Кафедра педагогіки, спеціальної освіти та менеджменту

Семенцова Наталія Анатоліївна

**АКТИВІЗАЦІЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВЧИТЕЛЯ В
ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ**

**Курсова робота
здобувача вищої освіти**

другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності 073 Менеджмент
освітньо-професійної програми
«Менеджмент і адміністрування»

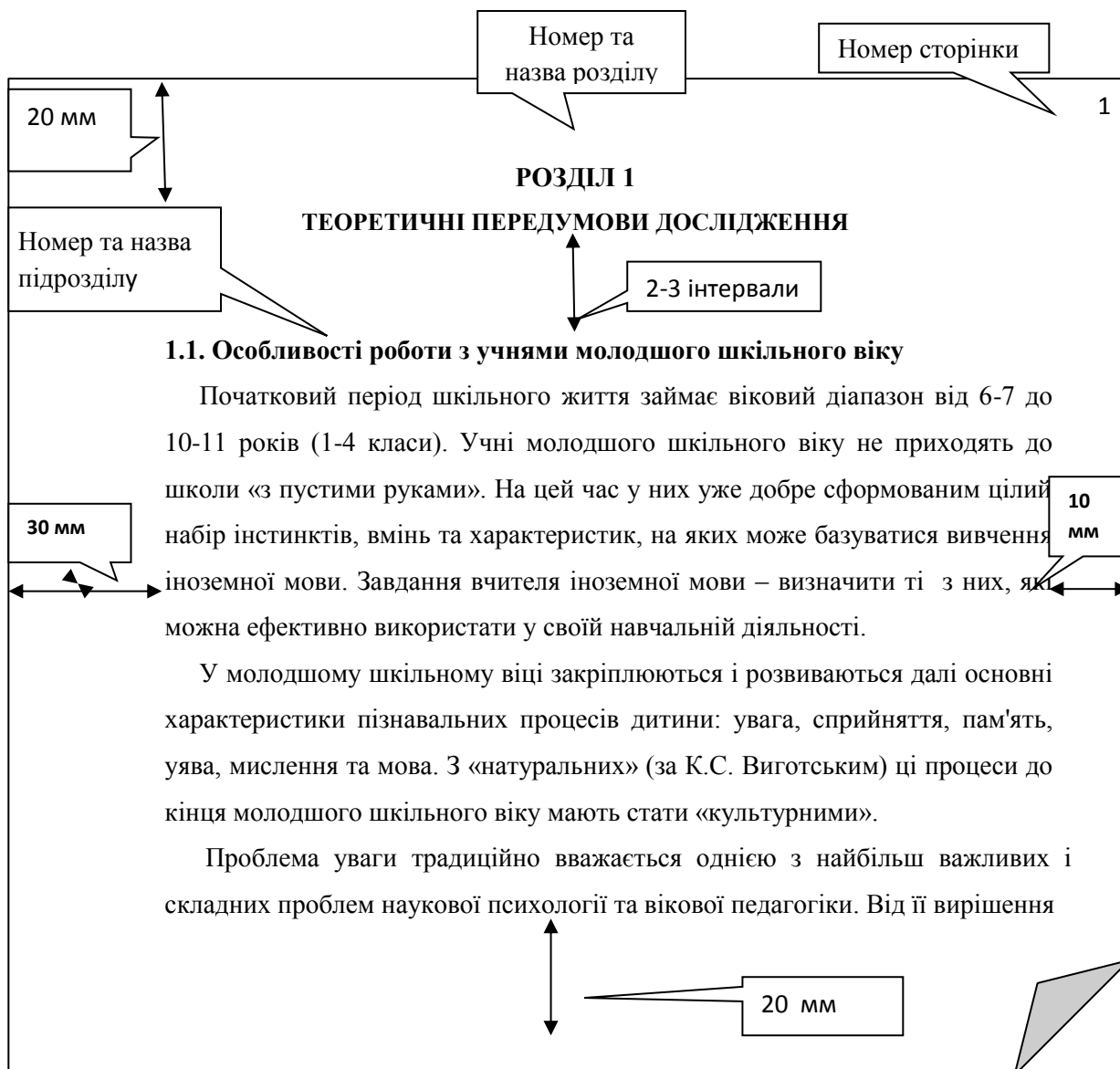
Науковий керівник :
професор кафедри соціально-
гуманітарних дисциплін,
доктор історичних наук,
Нікітін Юрій Олександрович

Суми - 2024

ЗМІСТ

Вступ	3
Розділ 1. Інноваційна діяльність вчителя як основа якісної шкільної освіти	6
1.1. Суть інноваційної діяльності.....	6
1.2. Нормативно–законодавче забезпечення інноваційної діяльності у закладах загальної середньої освіти.....	11
1.3. Структурні компоненти інноваційної діяльності вчителя.....	15
Розділ 2. Особливості активізації інноваційної діяльності вчителя.....	20
2.1. Готовність вчителя до інноваційної діяльності	20
2.2. Форми, методи та прийоми активізації інноваційної діяльності вчителя.....	25
Висновки	30
Список використаних джерел	34
Додатки	35

Зразок розміщення тексту в основній частині курсової роботи

Критерії оцінки курсової роботи

Критерії оцінки магістерських робіт	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS та бали
<i>1</i>	2	3
<ul style="list-style-type: none"> - робота написана самостійно, зміст повністю відповідає назві, поставленій меті та завданням; - правильно визначено і оформлено науковий апарат дослідження; - зроблено глибокий і всебічний аналіз наукових джерел; - авторські висновки зроблено на високому рівні узагальнення; - якісно виконано експериментальне дослідження; підготовлені практичні рекомендації / навчально-методичні матеріали; - робота оформлена з дотриманням усіх вимог і написана грамотно; - робота подана на випускову кафедру вчасно; - рецензент оцінив роботу на оцінку «відмінно»; - захист роботи відбувся на «відмінно». 	Відмінно	А 91–100 балів
<ul style="list-style-type: none"> - робота написана самостійно, зміст відповідає назві, завдання виконані і мета досягнута; - правильно визначено і оформлено науковий апарат дослідження; - зроблено глибокий аналіз наукових джерел; - авторські висновки зроблено на недостатньо високому рівні узагальнення; - не всі дослідницькі завдання експериментального дослідження виконано, але підготовлено необхідні практичні рекомендації / навчально-методичні матеріали; - робота оформлена з дотриманням усіх вимог і написана грамотно; - робота подана на випускову кафедру вчасно; - рецензент оцінив роботу на оцінку «добре»; - захист роботи відбувся на «добре». 	Добре	В 81–90 балів
<ul style="list-style-type: none"> - робота написана самостійно, зміст відповідає назві, завдання виконані і мета досягнута; - правильно визначено і оформлено науковий апарат дослідження; - зроблено глибокий аналіз наукових джерел; - авторські висновки зроблено на недостатньо високому рівні узагальнення; - в оформленні роботи є окремі недоліки, у тому числі мовні; - не всі дослідницькі завдання експериментального дослідження виконано, практичні рекомендації / навчально-методичні матеріали розроблені не в повному обсязі; - робота подана на випускову кафедру вчасно; - рецензент оцінив роботу на оцінку «добре»; - захист роботи відбувся на «добре». 	Добре	С 71–80 балів

<ul style="list-style-type: none"> - робота написана самостійно, зміст розкрито недостатньо, завдання виконані не повністю, що позначилося на повноті досягнення мети; - аналіз наукових джерел не повною мірою відбиває сучасний стан наукової розробки досліджуваної проблеми; - авторські висновки зроблено на недостатньо високому рівні узагальнення; - експериментальна робота носить фрагментарний характер; представлені лише окремі практичні рекомендації/навчально-методичні матеріали; - в оформленні роботи є недоліки; недостатня кількість бібліографічних джерел; є мовні помилки; - рецензент оцінив роботу на оцінку «задовільно»; - захист роботи відбувся на «задовільно». 	Задовільно	D 61-70 балів
<ul style="list-style-type: none"> - робота написана в основному самостійно, зміст розкрито недостатньо, завдання виконані не повністю, що позначилося на повноті досягнення мети; - аналіз наукових джерел не повною мірою відбиває сучасний стан наукової розробки досліджуваної проблеми; застаріла і недостатня бібліографія; - авторські висновки зроблено на невисокому рівні узагальнення; - експериментальна робота носить фрагментарний характер; практичні рекомендації/навчально-методичні матеріали відсутні або не відповідають змісту; - в оформленні роботи є недоліки; суттєві порушення мовного режиму; - рецензент оцінив роботу на оцінку «задовільно»; - захист роботи відбувся на «задовільно». 	Задовільно	E 51-60 балів
<ul style="list-style-type: none"> - робота списана або зміст не розкритий; студент не вміє користуватися науковим апаратом; - робота оформлена без дотримання вимог; велика кількість мовних помилок; - робота подана на кафедру після встановленого терміну; - рецензент оцінив роботу на оцінку «незадовільно»; - захист роботи відбувся на «незадовільно». 	Незадовільно	F 1–50 балів